

Cal repensar el tema de l'aigua a Barcelona?

Des de fa temps el tema de l'aigua a Barcelona genera debat. És un bé bàsic, vital, i en països com el nostre, on no ens sobra aigua, la sensibilitat és molt gran. Encara ressonen els efectes de l'anomenada *guerra de l'aigua* que als anys 90 va canalitzar la Confavc i que va fer que 66.000 persones deixessin de pagar els rebuts de l'aigua per la seva opacitat. El gran episodi de sequera dels anys 2007 i 2008 va demostrar la fragilitat de l'abastament a Barcelona i la seva àrea d'influència, just després del greu conflicte del Pla Hidrològic Nacional impulsat pel govern del Partit Popular i que va provocar grans mobilitzacions a tot Catalunya, en particular a les Terres de l'Ebre. Més recentment, el sorgiment de nous actors com l'ens públic Aigües Ter-Llobregat (ATLL) o la societat mixta metropolitana, els indicis de corrupció en algunes operacions de l'Agència Catalana de l'Aigua i la recent polèmica propiciada pel que alguns han anomenat "la privatització de la gestió de l'aigua a Barcelona i la seva àrea d'influència", han tornat a situar el tema al bell mig de l'agitada agenda política dels pròxims mesos.

Avui es presenta al Col·legi d'Enginyers Industrials un llibre, *Barcelona i l'aigua*, que sembla imprescindible per orientar-nos en aquest tema. L'autor, en Joan Gaya, ha dedicat molts anys a la gestió de l'aigua i, per tant, sap de què parla. El llibre està molt docu-

mentat, aprofita treballs previs i l'accés directe de l'autor a dades i fets, des de la seva pròpia experiència com a tècnic en aquest tema. Si bé el text arrenca amb la creació de la Societat General d'Aigües de Barcelona (SGAB) l'any 1867, una gran part del llibre es dedica al període democràtic, amb una forta presència dels últims esdeveniments. La narració posa de relleu la dependència històrica de la ciutat de Barcelona del finançament privat en matèria d'abastament i de gestió del subministrament de l'aigua. La SGAB ha estat clau al llarg de tots aquests anys assegurant suport tècnic, capacitat financera i garantia de servei, aprofitant-se de la inversió pública en infraestructures d'emmagnetament i de connexió, com va ser l'arribada d'Aigües del Ter

JOAN SUBIRATS

PROF. DE CIÈNCIA POLÍTICA, IGOP-UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

l'any 1966, un moment en què l'empresa va aconseguir allargar la concessió per a un període de més de 80 anys. Com diu l'autor: "En cada moment històric s'ha trobat un motiu que s'ha pogut qualificar d'excepcional i que... es projecta cap al futur. D'aquesta manera, una suma d'excepcionalitats han acabat convertides en regla".

En diversos moments al llarg de tots aquests anys s'ha plantejat la municipalització del servei, i sempre s'ha acabat desestimant pel cost i les complexitats tècniques que suposava assumir les infraestructures de distribució que al llarg dels anys havia anat construint i millorant la SGAB. Podríem dir que primer amb la SGAB i després amb la seva hereva, el grup Agbar, la lògica de les relacions ha

estat simbiòtica: els poders públics s'han aprofitat d'una empresa concessionària que li soluciona inversions quantioses i problemes de gran complexitat, i l'empresa s'ha beneficiat d'una posició de mercat molt privilegiada i quasi monopolista en un tema vital que li assegurava retorns de manera estable. L'any 1983, en un moment de crisi de l'empresa, els poders públics van decidir *metropolitanitzar* les infraestructures de distribució que tenia "d'alta" la companyia. Molts anys després es va constituir la Societat Mixta Metropolitana, que ara, precisament, ha sigut cedida per 30 anys a Agbar (que així passa a cobrar el cànon de l'aigua) davant les dificultats financeres de la Generalitat. Aquest fet, juntament amb la venda de l'ATLL, implica posar en mans del mercat una estructura estratègica i d'estat. Algunes ciutats europees com París i Berlín han optat recentment per municipalitzar el servei de l'aigua. I a Itàlia el govern de Berlusconi va patir una severa derrota en el referèndum que els ciutadans van impulsar per frenar l'intent de mercantilització d'aquest bé comú. En Joan Gaya acaba dient-nos: "Les pròximes generacions de gestors de l'aigua sens dubte tindran oportunitat d'aprendre, corregir i fer arribar el país a unes formes de gestió pública més expertes i més eficients, que garanteixin la sostenibilitat econòmica i la capacitat de govern d'aquest bé, l'aigua, dret universal i servei públic essencial". Que així sigui.

LAMARTARILE

Als anys 90 l'anomenada 'guerra de l'aigua' va fer que 60.000 persones deixessin de pagar els rebuts per la seva opacitat

Algunes ciutats europees com París i Berlín han optat recentment per municipalitzar el servei de l'aigua